

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon št. 28. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68;
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Curil, 1. septembra. Beograd 7, Pariz
 20.20, London 15.4375, New York 306.75
 Bruselj 51.7750, Milan 24.15, Amsterdam
 208.30, Berlin 128.25, Dunaj 56.90, Praga
 12.68, Varšava 57.70, Bukarest 250.

Dica 15

— Danes ob 20. občni zbor pevskega društva »Lira« v društveni sobi Narodne č. talnice.

Variete na velesejmu

Predstavi ob 16.30 popoldne in ob 20.15 zvečer. Prva predstava v torek, 1. septembra ob 20.15 zvečer.

„SLAVIJA“ **JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA**
v LJUBLJANI, Gosposka ulica štov. 12, telefon štov. 2176, 2276
Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT
Ekspozitura v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Velik rudarski shod

Delavski zastopniki so poročali o uspehih pogajanj s TPD

Trbovlje, 31. avgusta.

Danes dopoldne ob 9. uri se je vršil v tukajšnjem delavskem domu velik shod rudarjev, ki so ga sklicale združene delavske strokovne organizacije. Na shodu so poročali zastopniki delavstva o rezultatih dnevne pogajanja s TPD za sklenitev nove kolektivne pogodbe.

Shod je vodil pokrajinski načelnik II. skupine Rudarske zadrage g. Pilberšek, ki je uvodoma dejal, da so se enaki shodi vršili v zadnjih dveh dneh tudi v Hrastniku. Zagorju in Hudi jami, kjer je delavstvo z zelo preudarnostjo presodilo položaj in osvojilo dosežene rezultate.

Nato je povzel besedo zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze g. Rozman iz Ljubljane, ki je poročal o poteku pogajanj s TPD za sklenitev nove kolektivne pogodbe. Dejal je, da doseženi rezultati sicer niso stokratni uspehi, vendar pa pomenijo velik korak naprej na poti k boljši bodočnosti rudarskega delavstva, ker se je posrečilo zaustaviti neprestano nazadovanje zadnjih let ter izboljšati položaj rudarskega delavstva.

Za njim je govoril predsednik trboveljske Narodne strokovne zveze g. Jakob Struc, ki je prav tako naglašal, da se mu zde rezultati pogajanj za novo kolektivno pogodbo zadovoljivi in to predvsem v moralnem pogledu. Rudarsko delavstvo je prekinilo s preteklostjo in se združilo v enotno falango ne črtaje se na politično prepričanje.

nje, barve ali svetovne nazore posameznikov. Govornik izjavlja, da sicer ne vplivati na odločitev zborovalcev, ki naj sami presodijo, dali so doseženi zadovoljivi rezultati.

Nato je zborovalcem točko za točko obravnaval novo kolektivno pogodbo tajnik Zveze rudarjev Jugoslavije g. Jurij Arh. Zborovalci so mirno poslušali tolmačenje posameznih členov, le tu pa tam je kateri izmed delavcev želel kakega pojasnila. Navzoči delavci podjeteja Dukič so izrazili željo, da bi veljala kolektivna pogodba tudi za delavstvo podjeteja Dukič. Govornik je dejal, da položaj v rudarskih revirih TPD še vedno ni ugoden, kajti dobave premoga za državne železnice bodo tudi letos klub vsem zagotovilom in dobavnim pogodbam za 40.000 ton manjše kakor je v dobavni pogodbi predvideno. Govornik je spričo težkega položaja v rudarski industriji toplo priporočal sprejetje nove kolektivne pogodbe, ki pomeni lep korak naprej v boljši bodočnosti rudarskega delavstva.

Predsednik shoda g. Pilberšek je dal kolektivno pogodbo na glasovanje, ki jo je delavstvo soglasno sprejelo. Popoldne so se zastopniki delavstva peljali v Ljubljano na generalno razmatranje TPD, kjer so kolektivno pogodbo podpisali.

Končno je spregovoril še banski svetnik in zastopnik tukajšnje JSZR g. Križnik, ki se je delavstvu zahvalil za sprejem nove kolektivne pogodbe, nato pa je bil shod mirno zaključen.

Planinski praznik na Kamniškem sedlu

Lepi proslavi 30 letnice planinske koče je prisostvovalo blizu 500 planincev

Kamnik, 31. avgusta.

V nedeljo so praznovali planinci 30 letnico, odkar je bila zgrajena planinska koča na Kamniškem sedlu. Zbralo se je blizu 500 planincev in izletnikov ki so prišli iz Ljubljane, Kamnika in Logarske doline. V soboto zvečer je zagorel velik kres in bengaličen ogenj je razsvetljeval Sedlo, kar je bilo vidno daleč naokrog in je vabilo turiste k planinskemu slavlju. Koča je bila že v soboto prenapolnjena in mnogi niso mogli dobiti prenočišča. Prenočevali pa so tudi v Kamniški Bistrici in na Okrešlju, od koder so v zgodnjih jutranjih urah hoteli na Sedlo. Imeli so srečo, bil je krasen dan, ki je mnogo pripomogel k tako velikemu obisku in povzdignil lepo planinsko slavo.

Koča je bila lepo okrašena z zelenjem in planinskim cvetjem. Pred kočo je stal oltar, na katerem je ob 11. daroval mašo misijonar g. p. Tomaž Tavčar, ki je med pridigo v lepem govoru opisal pomen tega planinskega praznika.

Vse turiste in zastopnike raznih društev, je pozdravil po maši predsednik kamniške podružnice SPD g. dr. France Trampuž, ki je na kratko podal zgodovino koče na Kamniškem sedlu, ki je bila prva slovenska planinska postojanka v Kamniških planinah. V lepem besedah je pozdravil navzočo Kamničana gg. Kumra Karla in Ahčina Franca, ki sta pred 30 leti, kot odbornika podružnice sodelovala pri gradnji koče.

Nato je govoril predsednik osrednjega odbora SPD g. dr. Pretnar, ki je izrek kamniški podružnici častitke k lepemu slavlju, izražajoč nado, da bo koča na Sedlu, ki je danes že veliko prenamočena, v bližnji bodočnosti povečana. Obljubil je tudi, da bo osrednji odbor v bodoče mnogo bolj skrbel za lepe Kamniške planine in da bo prva večja postojanka, ki jo bo osrednji odbor zgradil, postavljena na Veliki planini, kjer je nujno potreben večji hotel. Današnja koča je namreč v tako slabem stanju, da bo v najkrajšem času treba misliti na nekaj novega, večjega in modernejšega.

Govorili so še razni zastopniki planinskih društev in korporacij, tako zastopnik hrvaškega turističnega kluba »Sljeme« iz Zagreba g. B. Ivanović, zastopnik savinjske podružnice primarij g. dr. I. Rajšp, v imenu Meščanske korporacije, ki je pred 30 leti prepuštila prostor za gradnjo in podarila potreben les, pa je pozdravil planince in izrazil častitke g. Makso Koželj. Proslave so se udeležili tudi zastopniki radovljske podružnice g. Fišer, osrednji odbor

SPD pa sta zastopala še g. Jeretina in g. Milivoj Lajovic, ki je kot gospodar koče pogostil vse oficijelne zastopnike.

Po oficijelnemu delu se je pričelo pravo planinsko veselje. Ob zvokih harmonike in kitare, se je razvilo razpoloženje, ki je trajalo pozno popoldan, ko so se nekateri odpravili proti domu, drugi pa so ostali na Sedlu, od koder nameravajo napraviti razne izlete po planinah. To lepo planinsko slavo je po prav gotovo ostalo vsem v prijetnem spominu.

Največji potni list

Največji potni list na svetu ima trgovski potnik Kitter iz Pariza. V Londonu so policijski uradniki oni dan strelili, ko jim je Kitter pokazal svoj potni list, saj kaj takega še niso videli. Kitterjev potni list je dolg nad 2,60 m. Na njem so sledovi potrdila devetih potovanj iz Evrope v Ameriko in 96 potovanj iz Francije v Anglijo in nazaj. Vse to Kitter skrbno hrani in londonskim policijskim uradnikom je omenil, da namerava še mnogo potovati po svetu, da se bo njegov potni list še podaljšal vsaj na tri mestre.

Angleški policist mu je dejal, da utegne priti v poštev za znanega ministra in Kitter se je čutil počaščenega. Češ, da bi tako mesto takoj sprejel, če bi bil le bolje plačan kakor je zdaj.

Oslovska tekma

Tekme v hitrosti živijo so že povsod priljubljene, kakor da se hočejo ljudje veseliti da ne priganja življenje samo njih k največji naglici. V Angliji so že stara tradicija konjske dirke. V Kanadi pa hodijo ljudje najraje gledat pasje dirke. Psi dosežejo neverjetno hitrost. V Avstraliji prirejajo dirko želv, ki se seveda ne odlikujejo s hitrostjo, že zato ne, ker morajo nositi težke oklepe. Na Siciliji je najvažnejša domača žival osel in zato ni čuda, da so prišli tam na misel, prirediti tekmo oslov. Zdi se pa, da so osli mnogo pametnejši od njihovih gospodarjev in da ne čutijo v sebi toliko nespetne častihlepnosti, da bi tekmovali za prazen nič, za naslov oslovskega mojstra Sicilije.

Hitrostno tekmo oslov so priredili oni dan v Palermo, kjer je bilo prigradenih 100 tekmovalcev. Osi so pa kot rečeno pametni in od 100 jih je poseglo v boj samo 28. Pa še med temi je bila večina pametnih in niso hoteli tekmovali na vsej progi. Na cilj je prišlo samo 11 oslov. Med njimi je seveda eden zmagal in njegov lastnik je izjavil, da je ta osliček najhitrejši zato, ker ga ni nikoli pretepal, kar je na Siciliji nekaj posebnega.

Gospodarji sedanje Rusije: Kaganovič in Ordžonikidze

Do lanskega leta je bil eden neoficijelnih ruskih politikov tudi Stalinov svak Lazar Moisejevič Kaganovič. Veljal je za vodjo moskovskih boljševikov, ker je bil predsednik izvršnega odbora komunistične stranke v Moskvi. To funkcijo je treba razlikovati od urada predsednika mestnega odbora. To mesto zavzema Bulganin, ki je oficijelna osebnost in pozdravlja v imenu Moskve odlične goste.

Kaganovič je eden najboljših organizatorjev sedanje Rusije. To je pokazal že ob mnogih prilikah, najbolj pa pri gradnji podzemne železnice, kjer je znal delo organizirati tako, da je vzbudil občudovanje celo pri svojih nasprotnikih, ki jih ni malo, ker je nagel jeze in temperamenten tako, da se da kaj lahko zapeljati k trdim besedam. Eden glavnih graditeljev Dnjeprostroja in glavni inženjer pri gradnji moskovske podzemne železnice Američan Rother, govori o njem z izrednim priznanjem. Često se je prepiral z nami, inženjerji, o raznih podrobnostih in pogosto smo morali priznati, da je imel prav. Vsako prosto uro je porabil, da je zlezel pod zemljo, ker se je zanimal za vsako malenkost; govoril je z mešaleci betona in strojniki ter črpal od njih praktične izkušnje. In skozi njegovo pisarno je takrat šlo več ljudi od betona nego od politike.

Po dograditvi dveh prog podzemne železnice je postal Kaganovič komisar železnice. Pred njim je bil komisar Andrejev, še vedno pomemben mož, član centralnega odbora komunistične stranke, zelo sposoben toda mehak, premalo energičen. Ni prišel v nemilost, temveč se je umaknil samo sposobnejšemu. Kaganovič je že davno aspiriral na tak vodilni položaj, toda njegovega imenovanja se je upiral Stalin, ki ni hotel, da bi ljudje govorili, da je postal Kaganovič komisar železnice zato, ker je Stalinov svak. Toda Kaganovič se je izkazal tudi na železnica, ki zna premagovati ovire. Železnice so bile v Rusiji že od nekdaj domena birokratizma, kar je imelo še posebno težke posledice v Sovjetski Rusiji, kjer raste birokratizem kakor plevel.

Kaganovič je začel svoje delo s tem, da je pometal vse birokrate iz uradov, sklical je po vseh večjih mestih shode železničarjev in hodil na nje v uniformi navadnega železničarja. Govoril je, se je žejil in potil, gestikuliral in se prepiral, objubljal, svaril, grozil, nagrajal in kaznoval. Govoril ni samo s podrejenimi uradniki, temveč tudi s sprevedniki, strojevodji in delavci. Izdal je odlok, da morajo železničarji nositi uniforme in dal jim je nove. Določil je izpite, dal je pregledati vse vozne rede in grafiko. V Moskvo je pripeljal s seboj nekaj

NEVIHTE NI SLIŠAL
— Snoči je divjala silna nevihta.
— Tako? Jaz je nisem slišal ker sem govoril s svojo ženo.

POKLON
— No, kaj misliš, ali mi brki pristojajo.
— Imenitno, saj se tvoj obraz sploh ne vidi.

V DEKLISKI SOLI
Profesorica: Kako se glasi futurum glagola ljubiti?
Učenka: Omožiti se.

nateljem trustov ter podjetij zadaja včasih vprašanja, ki jim kar sapa zapirajo. Pri njem je strahoviča še preživela konec politične strahoviče. Danes si lahko še razna-

telj Šarikopodšminka, največje tovarne za ležišča na svetu, jutri si pa že v isti tovarni zadnji uradnik. Danes si ravnatelj premogovnega trusta, jutri pa delovodja v rovu. Ordžonikidze pozna vse podrejene vodilne moze osebo, znane so mu vse njihove vrline in napake. Zna pa tudi priznati, če ima prav kdo drugi, in njegove deba- te z vodilnimi možmi težke industrije so zelo zabavne. Ljudje, ki z njim delujejo, ga imajo rad in se ga ne boje, čeprav gleda strogo in vsake njegove besede. Ordžonikidze je visoke, kosčene postave, vedno skušanih las, kljukastega nosu in kosatih, visokih brkov pod nosom.

Svetovni rekord češkoslovaških letalcev

V soboto po polnoči sta se dvignila na letališču pri Pragi dve letali. V prvem sta bila kapitan Fuksa in nadporočnik Hejtmánek, v drugem pa kapitan Polma in poročnik Zelency. Čez tri ure so se hoteli v zraku sestati, toda prvo letalo je imelo defekt v motorju in se je moralo spustiti na nemškem ozemlju, 30 km od češkoslovaške meje. Pokvarilo si je samo krilo. Kapitan Polma je pa krenil proti Moskvi. Nad Poljsko je deloma deževalo, deloma so se pa valili nizko nad zemljo gosti oblaki, da je bil razgled onemogočen. Pihal je tudi močan nasprotni veter. V nedeljo proti večeru je prispela brzokavka in obenem telefonsko poročilo češkoslovaškega poslanstva v Moskvi, da je kapitan Polma ob 17.30 prispel na vojaško letališče pri Moskvi. Spustil se je na tla gladko in češkoslovaška letalca sta bila prisrčno sprejeta.

Po 15 urah in pol nepretrganega poleta sta preletela 1680 km in prekosila skoraj za 50% dosedanj ameriški rekord 1150 km. To je presenetljiv uspeh češkoslovaških letalcev in češkoslovaškega sportnega letala Ok-Mol s motorjem Praga 36 HP, ki je torej najboljšo sportno letalo te kategorije na vsem svetu.

DOBRA VZGOJA

— Mihec, nikoli ne smeš reči: Jaz hočem. Otroci morajo vedno lepo prositi. Zljaj mi pa končno povej kaj hočeš.

TRAJNO ONDULACIJO

brez elektrike, brez žic, vodno ondulacijo, moderne dnevine in večerne frizure, strokovnjaško izvršuje frizerski salon

Franchetti Engelbert

NOVO VODSTVO

Tyrska c. 20, vis-à-vis kavarne »Evropa«.

Globoko žaljujoči naznanjamo, da nas je za vedno zapustil naš

Mirko Steiner

PISMONOŠA

po kratki in mučni bolezni v cvetu mladosti. Pogreb se vrši danes ob 5. uri iz veže splošne bolnice k Sv. Križu.

JEŽICA PRI LJUBLJANI, 1. sept. 1936.

RODBINA STEINER

André Theuriet:

Nevarna lepota

Roman

— Da, gospa, pomirite se! Zdravnik me je zagotovil, da lahko s strogo dieto in dobro postrežbo preprečimo poslabšanje bolezni... Kako se tako počuti?

— Vedno enako! Poln skrbi je, ne govori nič, samo riše in riše. Oslabela je tako, da se komaj še drži na nogah. Prigovarjam mu, naj vendar kaj poje, pa noče. Davi mu je šinila v glavo čudna misel in prosil me je, naj mu skuham jed, kakršno je jedel v Nizzi. Pravi ji rižoto. In zdaj si belim glavo nad tem, ali se mi bo posrečilo skuhati jo po njegovem okusu.

— Rižoto! — je vzkliknil Lechautre, — na to se spoznam, gospa Moretova, in lahko vam pomagam.

In povedal ji je, kako se pripravi rižota. Ta čas se je vrnila Kristina iz cerkve in skomignila je z rameni, ki je zaskrbelo Lechautra, kako se pogovarja z njeno materjo o kuharski umetnosti.

In ko jo je slikar pozval, naj tudi ona pomaga materi, je pripomnila strupeno, da preveč skrbita za telo in premalo za zveličanje duše. Pomnilovala je tiste, ki imajo oči, pa ne vidijo. Kar se tiče nje, ve dobro, da je Jakob nevarno bolan in da ne more pričakovati pomoči od mikoder, razen od zgoraj.

Po njeni pridigi je stara gospa zaplakala. Lechautre je pa pokaral svetohliskno dekle:

— Gospodična Kristina, morda imate prav in kakor Marija Magdalena, ste si tudi vi izbrali boljši del. Toda tudi Marti je bila dobra in da ni bilo nje, bi naš Zveličar ne imel kaj večerjati. Zato vam svetujem, da pomagata svoji materi pripraviti rižoto. Jaz se pa ta čas pomenim z Jakobom... Gospa, ne pozabite poklicati me, ko bo riž skuhan.

In odšel je k svojemu prijatelju. V odelo zaviti bolnik je sedel ves sključen v širokem naslanjaču pri odprtem oknu. Čeprav je bilo toplo jutro, se je tresel od mraza. Kakor je bil Lechautre povedal Tereziji, se je bil strašno izpremenil.

Obleka je kar mahedrala na njegovem izčrpanem telesu, lasje je imel skuštrane, obraz upadel in bled kakor smrt. Globoko udrite črne oči so nemirno begale

po sobi, izdajajočo nemirno bolelost bolnega, ki bi rad prečital okrog postelje zbranim ljudem z obrazov, kaj mislijo o njegovi bolezni. Na koknih je držal album in njegovi koščeni prsti so risali krajinu.

— Imenitno, fant moj! Zopet si se lotil dela in to je dober znak, — je dejal Lechautre. Sklonil se je in pogledal njegov črtež.

Mislil je, da riše krajino, ki jo vidi skozi okno prer seboj, pa se je prepiral, da je narisal po spominu krajino pri Villefranche, pogled s ceste na Beaulieu.

— To se ti je pa posrečilo.

— O, ne, — je vzdihnil Jakob otožno in zaprl album. — Za nič ni. Toplote manjka. Za to bi potreboval južno podnebje. Ah, ti solnčni zahodi iz vile Endymion! Ti zeleni gozdovi z zlatim ozadjem! To mi je nujno potrebno, da bi se prešlo v moje delo življenje. Tu je sama sivina v krajini in solnce tu ne greje. In pa ta strah, da se zadušim, mi stiska prsi. Glejte, ne morem več slikati, z menoj je konec. Med nama rečeno, dragi Lechautre, — je nadaljeval in mu radovedno pogledal v oči. — kaj misli Langlois?

— Langlois je izjavil, da se po nepotrebnem mučiš, da boš pri strogi dieti in dobri postrežbi še pred zimo zopet

lahko delal. — je odgovoril Lechautre navidez veselo.

— Ah, ko bi le bilo to res! — je vzdihnil Jakob ves potr. Verjemite mi, če bi mi kdo rekel: Zopet boš lahko slikal, če ti odrežemo obe nogi, da bi od srca dal doprinesel to žrtv... Vrnil bi se v Nizzo in dobro vem, da bi zdaj naslikal krasno sliko. Niti misliti si ne morete, kako sem navdušen za ta kraj. Zadržite se, da zatisnem oči, pa že vidim ondote prebivalce in vsi krajino kakor da živi pred menoj. Čutim, kako veje od ondote voni mimize, a ponoči mi ne dajo spati arije z maskrad... Se spominjate, kako se nama je prikazala Mania v beli obleki s pestrimi rdečimi makli?

Neprestano misli na njo, — je pomislil Lechautre. Hotel mu je povedati, da je bil pri Tereziji, pa je opustil svoj namen, ker se mu je zdelo, da še ni nastopil ugoden trenutek.

Prišla je Kristina in prinesla za brata pribor. Njena mati je pa poklicala iz kuhinje Lechautra.

— Počakaj! — je dejal Lechautre. — tako se vrnem. Presenetiti te hočem z jedjo, ki si jo tako rad jedel v Nizzi. Boš videl, kako ti bo teknila.

Kmalu se je vrnil s staro gospo in prinesel Jakobu rižoto.